

Streszczenie

Koncepcja rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego jako formy finansowania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w Polsce

Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) jako uznana w świecie forma współpracy sektora publicznego i prywatnego dla finansowania zadań inwestycyjnych, w tym przez jednostki samorządu terytorialnego (JST), pozostaje w Polsce mało wykorzystana. Dla rozwoju gospodarczego Polski istotny jest wpływ działalności inwestycyjnej JST, która wobec zmieniającej się struktury budżetów samorządów wskutek sukcesywnego wzrostu udziału wydatków bieżących i nieproporcjonalnego do niego wzrostu dochodów ulega zmniejszeniu. Istotnym rozwiązaniem może stać się, stosowane z sukcesem w wielu krajach, szersze wykorzystanie partnerstwa publiczno-prywatnego stanowiącego alternatywną formę finansowania zadań publicznych. Zidentyfikowanie przyczyn niewielkiego zainteresowania PPP w Polsce jest istotnym i aktualnym wyzwaniem. W wyniku zrealizowanego w pracy przeglądu literatury, a także dostępnych źródeł badań empirycznych, stwierdzono, że występują brak pogłębionej analizy zrealizowanych umów PPP, szczególnie w zakresie występujących rodzajów ryzyka, oraz niewystarczająca interpretacja umów rozpoczętych, a niezrealizowanych. Brak usystematyzowanej wiedzy w tym zakresie przesądził o podjęciu problemu badawczego, zdecydował o wyborze tematu pracy doktorskiej i realizacji celu głównego rozprawy, którym jest opracowanie koncepcji rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce.

Realizacja celu głównego wymagała wyznaczenia siedmiu celów szczegółowych, które zostały zrealizowane w czterech rozdziałach pracy. Osiągnięcie celu głównego zostało wsparte poprzez weryfikację dwóch hipotez badawczych związanych z oceną efektów funkcjonowania PPP w JST w latach 2005–2022.

Weryfikację pierwszej hipotezy o zwiększającej się roli jednostek samorządu terytorialnego w realizacji inwestycji publicznych potwierdzono poprzez wykorzystanie analizy porównawczej dostępnej literatury, analizę logiczną i metody:

obserwacji oraz statystyczną wskaźników opisujących zakres działalności inwestycyjnej jednostek samorządu terytorialnego. Druga hipoteza badawcza przyjmująca, że głównymi charakterystykami inwestycji partnerstwa publiczno-prywatnego realizowanymi przez jednostki samorządu terytorialnego są: typ JST, sektor, podstawa prawna, horyzont inwestycji, wartość inwestycji, wsparcie UE, doradztwo, model wynagrodzenia, została zweryfikowana częściowo pozytywnie. Do weryfikacji drugiej hipotezy badawczej wykorzystano narzędzia statystyczne, za pomocą których potwierdzono, że istotnymi charakterystykami inwestycji projektów partnerstwa publiczno-prywatnego realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego są:

- **typ JST** (gminy miejskie, inne, gminy wiejskie i miejsko-wiejskie),
- **sektor** w kategoriach: (dla grupy 1 – sport i turystyka, gospodarka odpadami, infrastruktura transportowa oraz mieszkalnictwo i rewitalizacja, dla grupy 2 – telekomunikacja i usługi transportowe, dla grupy 3 – budynki, edukacja i kultura, efektywność energetyczna i energetyka, gospodarka wodno-kanalizacyjna),
- **podstawa prawna:** (dla grupy 1 – koncesja na roboty budowlane, PPP w trybie koncesji, dla grupy 2 – brak, dla grupy 3 – koncesja na usługi PPP w PZP),
- **wartość inwestycji:** (dla grupy 1 – największa i bardzo duża, dla grupy 2 – brak, dla grupy 3 – mała, mikro),
- **model wynagrodzenia:** (dla grupy 1 – inny, dla grupy 2 – mieszany, dla grupy 3 – płatność za dostępność, opłata od użytkowników).

Natomiast nieistotne okazały się takie charakterystyki jak **horyzont inwestycji, wsparcie UE i doradztwo.**

W efekcie przeprowadzonych analiz zrealizowano cel główny poprzez zaproponowanie koncepcji rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce.

Słowa kluczowe: *samorząd terytorialny, partnerstwo publiczno-prywatne, formy finansowania inwestycji publicznych, ryzyko inwestycji PPP*